

Данас су се навршиле четири године од великог Световасилијевског сабора у Никшићу

Након Тројичинданског сабора одржаног 15. јуна 2019. године у Подгорици поводом утврђивања Предлога закона о слободи вјероисповијести или увјерења и правном положају вјерских заједница од стране Владе Црне Горе – 16. маја 2019. године, у Никшићу је 21. децембра одржан велики црквено-народни сабор поред моштију Светог Василија Острошког у храму који је посвећен овом Божијем угоднику, а које су овим поводом, као позив на мир, братску љубав и слогу, донијете на поклоњење вјернима.

Уочи сабора у Никшићу Митрополија црногорско-приморске и Епархија будимљанско-никшићке су позвале све православне вјернике и све људе добре воље на љубав и заједништво у молитви против безакоња, за одбрану светиње, братско помирење и исцјељење братомржње која трује Црну Гору.

Световасилијевски сабор, као и Тројичиндански када је температура прелазила 40 степени Целзијуса, одржан је у изузетно екстремним временским условима под јаким вјетром и пљусковима, који ипак нијесу спријечили свештенство, монаштво и вјерни народ да искажу протест против понижавајућих и дискриминаторних одредби Предлога закона о слободи вјероисповијести и затраже његово повлачење. Упркос многобројним и

разним притисцима, које је тадашња власт користила како би онемогућила веће присуство вјерника, овај молитвени сабор је сабрао више хиљада грађана Црне Горе, који су још једном позвали власт на повлачење дискриминаторног закона, чије ће усвајање 27. децембра 2019. године у Скупштини Црне Горе довести до организовање масовних литија за одбрану светиња широм Црне Горе, а 30. августа 2020. године и до пада режима који је донио и изгласао спорни закон.

Сабор у Никшићу је почео Светом архијерејском литургијом коју су у Саборном храму Светог Василија Острошког, покрај светитељевих моштију, служили Митрополит црногорско-приморски г. Амфилохије и господа Епископи: рашко-призренски Теодосије, милешевски Атанасије, будимљанско-никшићки (садашњи Митрополит црногорско-приморски) Јоаникије, пакрачко-славонски Јован, бихаћко-петровачки Сергије, захумско-херцеговачки Димитрије, диоклијски (садашњи будимљанско-никшићки) Методије, умировљени захумско-херцеговачки Атанасије са многобројним свештенством и свештенмонашtvом.

У литургијској бесједи након читања Јеванђеља бесједио је Владика Јоаникије: Сабрали смо се, свете Владике, часни оци свештеници, монаси, монахиње, браћо и сестре и драга дјецo, око имена Божјега и око моштију Светога Василија Острошкога. Ево, ово Јеванђеље које смо управо чули је темељ овога сабора. Господ је сабрао своје апостоле и дао им силу и власт, и благодат да исцјељују људске немоћи, да ослобађају од демонских напасти, да просвећују силом Божје истине и правде све народе. Обукао их је у силу са висине да се не боје у овоме свијету него да воде брод Цркве своје кроз сва времена сигурним царским путем.

Након Литургије, сабранима се обратио Митрополит Амфилохије који је рекао да смо се данас сабрали у никшићком саборном храму пред ћивотом Светога Василија, око његових светих моштију, не да их оскрнавимо, како то кажу безбожници: То управо говоре они чији су духовни преци разорили Тврдош. Ови савремени безумници хоће да отму храмове за себе. Ни Турци нијесу радили што ови безбожници желе – да отму цркве и дају их сектама. Ова група богаташа, бивших титоиста су опљачкали сва предузећа, а сада хоће и храмове. Неће моћи!

Потом су прочитани: писмо Патријарха цариградског Вартоломеја предсједнику Црне Горе Милу Ђукановићу у којем га упозорава да не дискриминише Цркву у Црној Гори, одлука Синода Руске православне цркве о овом питању, писмо Папе римског Франциска Његовој светости Патријарху

српском г. Иринеју, писмо предстојатеља Украјинске православне цркве Митрополита кијевског Онуфрија, подршка манастира Хиландара сабору и на крају проглас и завјет сабора о одбрани Цркве у Црној Гори.

Поруку Световасилијевског сабора прочитао је Епископ диоклијски (садашњи будимљанско-никшићки) г. Методије:

Честитајући Вам, браћо, наступајуће божићне и новогодишње празнике, поздрављамо Вас анђелским ријечима мира и љубави: Слава на висини Богу и на земљи мир, међу људима добра воља. Одслуживши Свету Литургију и причестивши се Тијелом и Крвљу Бога Љубави, благословом Светог Василија Острошког, обраћамо Вам се поруком овог Световасилијевског сабора.

Поводом Предлога закона о слободи вјероисповијести или увјерења и правном положају вјерских заједница, чији би тачнији назив био: Закон против Православља у Црној Гори, који Влада Црне Горе, ради остварења неразумних идеолошких и политичких циљева, покушава да ових дана једнострано наметне како би озаконила дискриминацију Митрополије Црногорско-Приморске и других епархија Српске Православне Цркве у Црној Гори, да би припремила отимање наших храмова и гробова и извршила пљачку наше црквене имовине, да би нашој Цркви укинула правни статус стицан у славној историји од 800 година и да би, на крају, понизила и погазила нашу слободу и нашу вјеру,

МИ – православни епископи, свештеници и вјерници, који смо истовремено и грађани Црне Горе – најодлучније стојимо у одбрани своје вјере и слободе, у одбрани својих неотуђивих грађанских права. Лична слобода вјере, коју остварујемо у Цркви, у заједници са другима, треба да је светиња и за државу. Остваривање вјерске слободе и практиковање вјерских права представља саму суштину људске слободе и људских права: то је тако, јер вјерска слобода чини саму суштину личности.

Црква је кроз историју Црне Горе била народна и државотворна, јер је она стварала и уобличио традиционални идентитет нашег народа и државе. Ако хоћемо да опстанемо у свом идентитету, онда и данас по сваку цијену морамо да одбранимо нашу Православну Цркву. То данас значи „За Крст Часни и слободу златну!“. Крст Часни је Крст Христовог распећа. Без те части, без учешћа у Христовој жртви, и без наше Цркве — не би било више истинске Црне Горе и Црногораца.

Подсјећамо: дужност државе је да свакоме јемчи мир, права, правду и правну

сигурност. Дужност државе је да јемчи слободу, која је наше природно право, да штити имовину, а не да је отима. Држава треба да производи услове за добар живот, а не да производи конфликте и повампирује старе подјеле на темељу којих влада. Држава треба да се противи дискриминацији и да штити вјерске слободе и права свих, да не атакује на простор душе и храма у којима обитава Бог. Данас у Црној Гори власт хоће на мјесто Бога да постави себе и партијску државу – и зато пориче Бога и гази наша права, па тиме и наша слобода губи своје утемељење и смисао.

Данас у Црној Гори држава не допушта уставом загарантовану слободу вјере, нарочито Православној Цркви – Митрополији црногорској која је родила Црну Гору, јер хоће да религију и Цркву функционализује у сврху своје идеологије, стварајући своју “аутокефалну Цркву” у духу лењинизма и стаљинизма. Секуларна држава насљедница безбожног титоистичког система, чини нешто што ни тај систем није урадио: законско отимање храмова и имовине Цркве представља гажење повеља средњовјековних и каснијих владара, до Црнојевића и Николе Петровића, као и бројних завјештања појединаца и братстава кроз вјекове. Одбијајући такву улогу и истрајавајући на слободи и праву на самоодређење Црква се излаже опасности да је таква држава не признаје. Али, није необично да је истрајавање на слободи и идентитету везано за излагање опасностима и притисцима. Ми ћемо истрајати у нашој праведној борби против дискриминације, као што то чинимо годинама: стално нудимо дијалог, предлажемо законска рјешења, организујемо научне скупове и објављујемо стручне књиге у области вјерских права и слобода. Очекујемо од институција Европске Уније да оне не игноришу чињеницу да власт у Црној Гори крши одредбе Лисабонског уговора (чл. 17) по којима држава признаје идентитет црквама и вјерским заједницама и са њима одржава отворен, транспарентан и редован дијалог. То је и став Венецијанске комисије о овом Предлогу закона на који се власт формално позива. Заснивати Закон на историјској лажи, као да је наводно Црногорска митрополија — Црква, укинута нестанком Краљевине Црне Горе (1918) значи игнорисање одлуке Светог Синода Краљевине Црне Горе (16. децембар 1918) којим је ова Митрополија, прва од некадашњих епископија од Турака укнуте Пећке Патријаршије (1766) обновила јединство Пећке Патријаршије, што је потврђено и од Васељенске Патријаршије (1922). Сви храмови и сва црквена имовина Црне Горе тим уједињењем остали су својина саме Митрополије и њених јединица све до данашњег дана. Сматрати да је та имовина предата неком другом, равно је безумној тврдњи да је Црна Гора, поставши чланица Уједињених нација, престала да постоји, изгубивши себе и своје историјско наслеђе!

Закон о слободи вјероисповијести, који је у процедури, крши сва темељна начела и стандарде демократског и цивилизованог законодавства у овој области: Начело слободе вјероисповиједања је битно угрожено прије свега најављеним отимањем храмова и црквене имовине. Начело неутралности државе је исмијано већ тиме што је питање Цркве постало ствар програма владајуће партије. Начело једнаког правног третмана, које у реалности већ одавно не постоји, сада треба да се озакони на штету Православне Цркве.

Право на самоодређење се не поштује него се Цркви испостављају политички диктати. А држава је дужна да ова начела поштује и штити у њиховом изворном значењу, да их заиста јемчи а не да их употребљава у дискриминаторске сврхе.

Имамо свако право да као слободни људи и грађани захтијевамо:

- безусловно законско или уговорно признање и уважавање постојања вишевијековног историјског континуитета и правног субјективитета Митрополије Црногорско-Приморске и Епархија Будимљанско-Никшићке, Захумско-Херцеговачке и Милешевске и свих црквених правних лица у складу са канонским правом;

- закључивање уговора са Владом ЦГ којим би се, равноправно и под суштински истовјетним условима који су садржани у уговорима које је Влада закључила са другим црквама и вјерским заједницама, регулисала питања од заједничког интереса;

- доношење закона о реституцији и праведној надокнади бесправно одузете црквене имовине и одустајање од новог отимања имовине црквама и вјерским заједницама;

- на Уставу и међународним стандардима засновано законско регулисање и поштовање аутономије цркава и вјерских заједница.

Све ово захтијевамо не као привилегије за себе него као опште право за све цркве и вјерске заједнице.

Да оправдамо себе пред Богом, Светим Василијем и историјом, пред прецима и потомцима, понављамо завјет Тројичинданског сабора и понављамо да ћемо чувати, обнављати и бранити све наше светиње.

Од вјековних безбројних повеља и завјештања Цркви и проклетстава онима који те повеље и завјештања погазе, наводимо само одломак из Завјештања оvdје присутног Светог Василија, слава му и милост.

”То све приложих и дадох цркви... за своју душу, све предадох на руке вишњег Бога и Светој Богородици... И ко би се усудио да нешто отме од манастира, отео Господ Бог таквом разоритељу његов дом, кућу и стоку са синовима и свим његовим имањем да га Господ Бог порази и распе, изненада и вавијек. Да му траг и оџак погине вавијек. Амин, амин, амин.”

Христос се роди!

Ваистину се роди!

Литургијска бесједа Епископа будимљанско-никшићког г. Јоаникија

У име Оца и Сина и Светога Духа,

Сабрали смо се, свете Владике, часни оци свештеници, монаси, монахиње, браћо и сестре и драга дјецо, око имена Божјега и око моштију Светога Василија Острошкога. Ево, ово Јеванђеље које смо управо чули је темељ овога сабора. Господ је сабрао своје апостоле и дао им силу и власт, и благодат да исцјељују људске немоћи, да ослобађају од демонских напасти, да просвећују силом Божје истине и правде све народе. Обукао их је у силу са висине да се не боје у овоме свијету него да воде брод Цркве своје кроз сва времена сигурним царски путем.

Ми се такође сабирамо у овој години поводом осамсто година од оснивања Жичке архиепископије аутокефалне Српске православне цркве, Пећке патријаршије. И прослављамо Бога за све оне милости које је изливао на наш народ и дао му силу и благодат да никада не посустане. Благодаримо Богу који нам је дао Божје угоднике и светитеље, чудотворце, мученике, исповједнике свете вјере православне. Осам стотина година живота и дјелања наше свете Цркве видимо као осам вјекова стварања, напредовања и уздизања, јер је наша света Црква родила велике личности и обдарила цио наш народ духовношћу, честитошћу, добротама Божанским и људским.

А ево, имамо изузетну прилику данас овдје, обиљежавајући јубилеј велики да дочекамо небеског заштитника и покровитеља овога града и цијеле Старе Херцеговине и Црне Горе, и свих српских земаља Светога оца нашега Василија, Митрополита херцеговачкога, епископа града Никшића, острошког испосника и чудотворца, исцјелитеља и утјешитеља. Његов сабор око његових светих моштију укључује се у овај велики сабор светих апостола око Христа и у тај велики сабор светосавски, који ево траје непрекидно осам вјекова. А око моштију Светога Василија наш род и многи други који припадају његовим светим моштима из других народа траје преко 350 година. И зато смо радосни и зато славимо и дочекујемо са радошћу Светога Василија Острошкога и овај ћемо дан убудуће прослављати као посјету Светога Василија граду Никшићу и пренос његови светих моштију. Да благослови и овај храм и овај град, као што је благословио и оне године када смо с његовим моштима прошли кроз град Никшић. И он је својим входом

свштенијем кроз град Никшић утврдио ову Литију коју имамо на празник Светог Василија Острошкога у нашем граду.

Ми смо се сабрали да се објединимо, да се духовно оснажимо, духовно укријепимо уочи Рођења Христовога, да се исто овако саберемо око Богомладенца Христа на Божић и да се наситимо Божије љубави и милости и међусобне љубави и разумијевања, доброте и радости. Радосни смо и када имамо невоља и тешкоћа. А имамо их и данас, јер трпимо неправду. Али се тјешимо Светим Василијем Острошким, који је све неправде, и тешкоће и муке, које су лично њему наношене и његовome народу, носио смирено и кротко, али и храбро, носећи и бреме свога народа. Али зато му је Бог дао силу и благодат те је обједињавао свој народ и заштитио брод Цркве од разарања и утврдио свој народ у вјери, и ојачао. Даће Бог да и ми ојачамо кроз ова искушења, која данас трпимо због неправде, због удара на православље, на нашу свету вјеру, на храмове и на гробове, и на огњишта и на домове, и на част и на образ... Ако неко удара на храм, ударио је онда на све.

Даће Бог да ова искушења ми, овако обједињени и сједињени око ћивота Светога Василија пребродимо. И молимо се Господу да уразуми све оне који су у срце своје ставили злу намјеру да отимају оно што је Божје, што је црквено. Ушпозоравамо их да то зло не чине, да не навлаче проклетство на своје домове, и на своје породице и на своје потомство – не дао Бог! Али, ако неко срља на проклетство, ми смо дужни да га упозоримо да то не чини. Нека Бог миолитвама Светога оца нашега Василија све нас руководи правим истинским путем. И нема чега да се бојимо: Црква Божја је онај броди сигурни, који плови морском пучином, а крманаш тога брода је Господ Исус Христос, распети и васкрсли. И Он је рекао: Ево, Ја сам са вама у све дане до скончанија свијета и вијека. И још је рекао да ни врата ада Цркви Божјој неће одољети. А то „врата ада“ заправо је збир све злобе, и демонске и људске.

Наравно, ми увијек гледамо на људе, без обзира какви су, као на нашу браћу. Иако гријеше, опет, руководећи се Јеванђељем које каже: Љубите и непријатеље своје. Ми смо дужни да се и за њих Богу молимо. И да Бог истине, правде, љубави и човјекољубља све уразуми и спаси.

Нека бууде срећан и благословен овај сабор око имена Божјег и око моштију Светога Василија. Ја само да вас поздравим и да вам зажелим да посредством Светога Василија његовим молитвама на вас сиђе Божја милост и Божја благодат, Божја истина и правда и да понесете благослов својим домовима, да се наситите Божје љубави кроз свете тајне.

Бог вас благословио и свако вам добро даровао!